

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za vse leto 25 K. za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 27 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Shod zaupnikov „Narodno-napredne stranke“.

Izvrševalni odbor »Narodno-napredne stranke« je sklical včeraj dopoldne v veliko dvorano »Mestnega doma« svoje zaupno moč iz cele dežele kranjske, da se pogovori z njimi glede prihodnjih deželnozborskih volitev. Udeležba je bila prav lepa, kajti bilo je prisotnih okoli 400 zaupnikov, kar je z ozirom na to, da se ni prav nič agitiralo za shod, jako častno število.

Ker je bil predsednik izvrševalnega odbora dr. poslanec Ivan Hribar zadržan udeležiti se zborovanja in predsedovati shodu — šel je v Bosno — predsedoval je shodu I. podpredsednik dr. Ivan Tavčar. Otvoril je shod in govoril približno tako-le: Slavni zbor!

Izvrševalni odbor »Narodno-napredne stranke« vas je poklical danes v Ljubljano, vas svoje zaupnike, ki ste zadnja in vrhovna instanca stranke. Ni danes to noben volilni shod, zato je ta udeležba povsem častna in lepa. Najlepše vam pozdravljam in se vam zahvaljujem za udeležbo, opravičim odsotnega predsednika naše stranke in naznanjam, da je iz Dubrovnika poslal shodu brzojaven pozdrav.

Namen zborovanja vam je znan. Pred vsem je njegov namen, da se imenujejo kandidati za prihodnje deželnozborske volitve. Jaz ne bom mnogo govoril o političnem položaju v deželi in o kandidaturah. Pač pa hočem naglašati znamenje, pod katerim se bodo vršile prihodnje volitve v dež. zbor.

Kjer ima klerikalna stranka svojo moč in oblast t. j. v kmečkih volilnih okrajih, tam bo ne bo srdit, volitve bodo kolikor toliko mirne. Značilne pa bodo volitve v mestih, kjer hočejo klerikalci naskočiti naše mandate. Tu se bo bil vroč in ljut boj. Ta naskok klerikalcev bo vodila z vso svojo perfidnostjo slavna naša e. kr. vlada. (Klic ogorčenja). Da se bomo temu divjemu naskokukrepkov bran postavili, zahteva od nas naša naprednost, naša narodnost. Z vso odločnostjo in brezobzirnostjo moramo braniti svojo posest proti skupnemu sovražniku narodno-naprednega meščanstva. Naj je Schwarz dobil črno svoje baronstvo zaradi tega naskoka, pokazati hočemo, da ga ne bo

zaslužil. Kakor je klerikalec šlo za to, da so nam s splošno in »enako« volilno pravico pri državnozborskih volitvah odjedli dva mestna mandata na Kranjskem, tako nas nameravajo zdaj oropati kakega mandata v deželni zbor. Trde sicer, da ne nameravajo nastopiti z vehemenco v mestih. A tega jim ni verjeti, kjer količjak upajo, da bi se nam dal iztrgati kak mandat. Kajti so mesta, kjer je nevarnost za nasčesarsinikar prav nič ne prikrivajmo. Nevarnost pa je le, ako ne pojdemo z navdušenjem in brez pravega veselja v volilni boj. Tak volilni okraj tvorijo mesta Kamnik - Tržič - Radovljica, na katerega so se vrgli klerikalci skupno z deželno vlado ter Nemci. Schwarz hoče svoje baronstvo zaslužiti s tem, da je postavil v tem volilnem okraju za kandidata obrabljene birokrata, okrajnega glavarja radovljiškega pl. Detela, sina naše ga deželnega glavarja. (Klic ogorčenja). To je škandal, da se more pri nas kaj takega zgoditi, kar spominja na razmere v Galiciji. Ponizati hočejo imenovana tri mesta s takim kandidatom. Trdi se, da je Detela popolnoma samostojen kandidat, ki se v slučaju izvolitve v deželni zbor ne prikloni nobeni stranki. Poznamo takega samostojnega in neodvisnega. Cesarstvo-kraljevi okrajni glavar naj bo deželni poslanec kranjski! Pod ta sramoten jarem ne gremo naprednjaki in pokazati hočemo, da se pri nas še ne bodo uveljavile gališke razmere.

Kakor v tem gorenjskem mestnem volilnem okraju, isto se misli prakticirati — kakor se govori — tudi v mestnem volilnem okraju Vrhnika - Lož - Postojna. Dr. Šusteršič in baron Schwarz sta sklenila, da mora iz kranjske politike izginiti napredno meščanstvo. A ne bo! Mesta so naša in morajo naša ostati! (Viharno pritrjevanje).

To je glavno znamenje, pod katerim se bodo vršile letošnje deželnozborske volitve.

Da je okrajni glavar Detela klerikalec, je gotovo, a je toliko bojazljiv, da si tega ne upa javno povedati, dasi so pri nas razmere vendar že take, da vsakdo ve in pove svoje politično prepričanje. Tudi nemškutar je, a tudi to se prikriva, prav kakor bi od tega okrajnega glavarja drugega pričakovati mogli. Od strani vlade se mu je namignilo, naj kandidira in

zato kandidira! Bil sem pa koncem meseca decembra preteklega leta pri ministrskem predsedniku Beoku, ki mi je slovesno zatrdil, da bodo morali biti politični uradniki pri prihodnjih volitvah pri nas čisto nepristranski in da ne bo smel nihče izmed njih sprejeti kako kandidatur. Radovedni smo torej, če bo ministrski predsednik Beok zdaj držal svojo besedo ali jo bo snedel. (Klic: Snedel jo bo, kakor jo je že velikokrat!) Vse slovenstvo mora protestirati proti temu, da se nam vsiljujejo vladni nemškutarški kandidati! (Viharno ploskanje).

Za zapisničarja je bil imenovan šolski vodja Dimnik.

Nato je o deželnozborskih volitvah poročal dr. Fran Novak. Izvajal je sledeče:

Zgodovinska doba je nastopila za nas. Klerikalci menijo, da je konec te zgodovine napredne misli in da je skoro že tu čas, ko nas pritisejo ob steno, da ne manjka že ničesar drugega, kakor samo še za drugiti vrh, katero so nam ovili okrog vratu. Mi pa pravimo: zgodovina naša se še le nadaljuje ali če že hočete, se iznova začne. Boji, v katerih se neprestano borimo za politično existenco svojo, so nas okrepili, orožje se je nabrusilo, se sveti — in kakor gotovo je vsake nečimerne slave enkrat konec, tako gotovo je tudi, da bo napol neumno ošabna, napol farizejsko hinavska klerikalna stranka izginila s površja.

Mislím, da ni več daleč ta čas. Klerikalna stranka je dosegla višek, dramatični višek je sedaj v klerikalni stranki in kakor je prilezla po eni strani hriba na vrh, tako pride po drugi strani navzdol.

Orgije slavi klerikalna stranka v svojem vladanju. Ali tudi to veselje ni čisto. Primešana mu je grenka zavest, da sega njihova moč le do nezvedenih, manj izobraženih ljudi — dočim so samostojno misleči Slovenci, čijih obsorje sega preko vaškega zvonika, vedno z zaničevanjem obračali hrbet politični komediji klerikalcev, ki se danes že sami sramujejo svojega imena.

Klerikalci hočejo dobiti zadnje postojanke napredne posesti v svoje kremplje. Pa njihov trud bo zaman, ker naprednjaki se trdno drže in ne spreminjajo svojega prepričanja. Jedro

naprednjakov je ostalo in veseliti se moramo, da nas vkljub vsemu klerikalnemu kopnenju še ni konec.

Življenje pokažemo tudi pri prihodnjih deželnozborskih volitvah.

Izvrševalni odbor stranke je sklenil za vse mestne okraje postaviti kandidata — častiti gospodje imate danes priliko izjaviti se o teh.

V kmečkih okrajih prepušča izvrševalni odbor napredni kmečki organizaciji izbiro in imenovanje kandidatov. V prvi vrsti prideta v poštev dva notranjska kmečka mandata; narodno napredna stranka bo z vsemi svojimi močmi stremila, da zmaga v teh okrajih. Po drugih okrajih je boj več ali manj brezuspešen, prepušči pa stranka tudi tu naprednjakom v dotičnih okrajih nominiranje kandidatov.

Naloga prihod. dež. zbora bo bržčas samo volilna reforma. Klerikalci pridejo vsaj v istem številu v dež. zbor, kakor so bili dosedaj zastopani; njih prva naloga bo zvariti z nemškutskimi grofi in baroni volilno reformo, ki kulminira v tem, da se vsi okraji — mestni kakor kmečki — kjerkoli je še kaj naprednih volilcev, tako priklapijo klerikalnim volilnim okrajem, da izginejo napredni volilci v morju klerikalcev; dalje v tem, da se 53 Nemcem za nedogledno dobo zasigura 10 mandatov, seveda mora imeti škof tudi sam svoj glas.

Tak je načrt klerikalcev. Že v zadnjem zasedanju dež. zbora je bila predložena taka volilna reforma, a so jo naprednjaki z velikim samozatjevanjem preprečili, za kar jim moramo biti hvaležni (Odobrovanje).

Pred nedavnim časom se je klerikalna stranka obrnila na narodno napredno stranko radi kompromisa. A mi smo z vso odločnostjo odklonili vsako pogajanje na podlagi tega kompromisa, ker je tudi po tem kompromisu zagotovljenih Nemcem 10 mandatov. Tako zastopa klerikalna stranka svoje geslo: Vse za ljudstvo!

Pravijo klerikalci, da ni mogoče doseči drugačne volilne reforme. Zakej so jo pa dosegli v Istri, na Goriškem? Tudi za državni zbor sprva splošna volilna pravica ni bila mogoča.

Vspričo temu načrtu in zanikarni zvezi klerikalcev in Nemcev pod pokroviteljstvom nemške vlade, ki se boji vsakega napredka slovenskega naroda, bodo imeli naši poslanci težko

nalogo, ker bodo v majhnem številu in ker nimajo nikjer drugod zaslombe kot v svoji lastni moči. Zato je važno vprašanje, kakšne kandidate naj postavi stranka. V tem oziru si dovoljujem pripomniti, da klerikalci lahko zberejo moč, ki znajo samo kimati, a sramotno bi bilo za nas, ko bi jih v tem posnemali. Pa tudi škodljivo bi bilo, ker stojimo na stališču, da je treba pred vsem Nemcem vzeti privilegij ali vsaj izdatno ga oslabiliti. Zato je jasno, da morajo biti kandidati demokratičnega naziranja. To ni težko za nas, ker je stranka itak sama demokratična. Da preprečimo klerikalne nakane morajo biti naši poslanci »krajno napredni in v boju proti Nemcem skrajno narodni.

Vsak izmed prihodnjih naših poslancev pa mora tudi biti mož lastne iniciative, krepke individualitete, skratka, vsak mora biti cel mož na svojem mestu.

Ponekod pri nas velja misel, da je poslanstvo le čast in dobiček na eni strani, milost in dobrota pa na drugi od tistih, ki so ga izvolili. To je silna zmotna, ki je tudi vzrok, da se sposobni ljudje odtegujejo takim dobrotam. To je neustajljiva resnica tudi v naši stranki in nič ne škoduje, da se pove na vsa usta. Za vsakega izobraženega človeka, ki ima tudi svoj poklic, s katerim prisluži svoj kruh, je poslanstvo materialna in moralna žrtev.

Naj bodo te opazke vaše vodilo pri izbiri poslancev. Pustite na strani pri tej izbiri vse osebnosti, lokalna nasprotja — kdor je povsem sposoben, pa naj bo od tu ali tam, ga pokličite in mu ponudite kandidaturu in veseli bodimo, da jo sprejme. (Viharno odobrovanje).

Nato je naznanil predsednik dr. Tavčar, katere može je izvrševalni odbor sklenil priporočati kot kandidate v deželni zbor. Z velikanskim navdušenjem so bili vsi kandidati proklamirani in vsako ime so zaupniki pozdravili z burnim ploskanjem in navdušenimi živjo klici.

Kandidatje pa so ti-le:

Za mesto Ljubljana: **odvetnik dr. Ivan Tavčar in odvetnik dr. Karel Triller.**

Za mestno skupino Kranjskoj Loka tovarnar **Ciril Pirč.**

Za mestno skupino Vrhniko-Postojna-Lož: **graščak Josip Lenarčič.**

LISTEK.

Ljubezen Končanove Klare.

(Dolge.)

Klarico je razkritje o nesrečni prvi in edini ljubezni njene sestre gnilo in jo globoko pretreslo. Ivanka je upala, da ji povrne Klarica njeno zaupanje z enakim zaupanjem. Stisnila jo je k sebi, naslonila svoje lice ob njeno lice in šepetaje rekla:

»Povej mi, Klarica, kdo je tisti, ki ga ljubiš...«

V tem trenutku se je že strgala Klarica iz objema svoje sestre.

»Ne, ne... nikdar... ne morem.«

Toda Ivanka tudi še zdaj ni odnehala; imela je trdno voljo in se ni dala ugnati.

»Ali ti naj pomagam?« je vprašala s šaljivim glasom, dasi je Klarica trdovratna molčevalnost le povečevala njeno skrb za neizkušeno sestro. »Odkar sva bili pri slavnosti na gradu, si vsa spremenjena. Torej se je tam začela ta nesreča.«

Bojazljiva, da bi uganila Ivanka tajnost svoje sestre, je vzpodbujala Klarico, da je še z večjo in vsled tega še s sumljivejšo vneto tajila.

krat ne. V koga naj bi se bila pač zaljubila?

»Da, da, to je vse res,« je menila Ivanka in se prisiljeno smehljala, »toda vzlic temu... kaj ne, Klarica, da sem uganila resnico?«

»Ne, ni res,« je vzkipela Klarica »ti se motiš, ti samo sebe varaš.«

»Torej si ga kje drugje videla,« je nadaljevala Ivanka. »Povej mi vendar...«

»Ne morem,« je bolestno že vsa izmučena zavzdihnila Klarica. »Lepo te prosim, Ivanka, bodi dobra in ne muči me.«

Kakor onemogla se je vrgla Klarica oblečena kakor je bila na posteljo, in zarila glavo v blazino in krčevito ihtela, v tem ko so njene ustne šepetale tihe besede neizmerne ljubezni do izvoljenca.

Vsa potrta je gledala Ivanka na svojo sestro, ki so jo bila čuvstva tako prevzela. Poznala je take trenutke in vedela je, kaj pomenijo, saj je vse to in ravno tako preživela in pretrpela, in saj je iz lastne izkušnje vedela, kaj sledi taki brezupni ljubezni.

»Kdo je temu nedolžnemu bitju ugrabil notranji mir?«

To je bilo vprašanje, ki je Ivanka najbolj mučilo, toliko bolj, ker je Klarica z neumljivo trdovratnostjo prikrivala to ime, tudi ko je bila že z vsem svojim vedenjem in posredno tudi s svojimi besedami potrdila Ivankaeno slutnjo.

Klarica ni to noč zatisnila očesa. Neprimerno je ležala na postelji. Ni se niti razpravila. Tudi ko so usahni-

le njene solze in ko je telo od prestane razburjenosti bilo že onemoglo, ni mogla zaspati. Razgovor s sestro jo je bil šele pripravil do popolne zavesti, kako vroče in strastno in brezmajno ljubi markija. Ta njena ljubezen je bila čista in nesebična. Ničesar ni želela, ničesar pričakovala. Ta ljubezen je bila kakor holost in to trpljenje se je zdelo Klarici sladko.

»Ljubim ga, ljubim ga in vedno ga bom ljubila,« so neslišno govorile njene ustne. In on me ne bo nikdar ljubil in ne bo nikdar izvedel, kako ga ljubim. In ko bi to tudi kdaj uganil mu tega ne priznam, saj je mož druge žene.«

Pri vseh teh prisegah pa jo je vendar skelelo in peklo, da ne pride morda nikdar v dotiko z markijem, da ne bo nikdar z njim govorila in da on ne bo nikdar izvedel, kako udano mu je njeno srce. Nikdar mu ni hotela priznati svoje ljubezni, nikdar je razkriti, a vendar je skoro omedlevala že zdaj pri misli, da bo morala prebiti vse življenje daleč od njega. Marki je imel pač grad v najemu, a prihajal je semkaj samo na lov in se le izjemoma tu mudil. Markijeva mati je pač stanovala že ves čas, kar je bila prišla s Francoskega, na tem gradu, a le ker je v Ljubljani vladalo silno pomanjkanje stanovanj, a čez zimo se je hotela tudi stara gospa preseliti v mesto.

Spomnila se je tudi, da je prišel marki le za malo časa v Ljubljano. Mlada Ilirija je bila za francosko cesarstvo nekaka vojaška granica; tu

je mlad oficir, če je imel kaj prijateljev v visokih krogih, hitro naprej prišel, kar bo šele marki, ki je v sorodstvu s cesarjem samim. Le nekaj mesecev ostane tu, potem odide in se nikdar več ne vrne.

Te misli so vilele novo žalost v Klaricino srce in zaježela si je, da bi mirno zaspala in se nikdar več ne prebudila iz tega spanja. Smrt se ji je zdel v tem trenutku edina rešiteljica iz njene nesreče, nastale iz brezupne in vendar neizmerne ljubezni do markija d'Aureville.

S takim premišljevanjem je Klarica prebila to noč. Čim se je začelo daniti, je tiho zapustila svoje ležišče in je pobegnila iz hiše, da se razvedri in okrepi na svežem zraku. Vsa narava je še spala, jutranja tihoča je objemala zemljo in gosta jesenska megla se je dvigala z Barja in leno valovala čez vso ljubljansko ravan.

Klarica je hodila po samotnih potih med njivami in travniki. Nič ni pazila kam jo popelje pot, nič ni marala, kam zaide. Stopala je počasi, vsa zatopljena v svoje misli in se je šele prebudila iz svojih sanj, ko je čula v bližini ropotanje voza. Ozrla se je in se prestrašila. Prvi žarki jesenskega solnca so bili premagali meglo in Klarica je zagledala pred seboj v solnčnem blešku grad, kjer je prebival marki d'Aureville. Ostrmela je, kajti ni mogla pojmiti, kako je zašla tako daleč od doma in kako so jo noče zanesele ravno pred ta grad, a njeno strmenje se je premenilo v obupen strah, ko je zagledala voz, ki je dr-

dral od grada in je spoznala v mlademu možu v lovski obleki, ki je sedel na njem, markija d'Aureville. V prvem trenutku se ni mogla ganiti z mesta, po tem pa se je obrnila in kakor blazna bežala proti svojemu domu.

Ker je hodila Klarica večkrat na vse zgodaj na izprehod, je Ivanka ni dosti izpraševala kod je hodila, tem manj, ker je imela s sejmarijo v prodajalni dosti posla. Klarica se je mogla umakniti v svojo spalnico in se tam odpočiti in pomiriti.

Popoldne je Klarica zagledala gozdarja Hrasta, ki se je, prišedši z lova blizal njeni hiši. Pri pogledu na tega resnega velikana jo je prešinila blazna misel.

»Hrast me ljubi, Hrast samo čaka prijazne besede, vzpodbudnega pogleda, da bi me zasnuhil,« si je rekla Klarica. »Če bi mogla postati njegova žena, bi živela na gradu in bila bi v markijevi bližini — vsaj toliko časa, dokler bo na Kranjskem.«

Ta misel jo je prevzela v hipu z demonično silo. Naglo je odprla okno, se nasmešila Antonu Hrastu, ki je bil ravno došel do hiše, in mu polglasno zaklicala: »Dober dan, gospod Hrast,« potem pa okno hitro zopet zaprla in je zagrnila.

Hrast je obstal pred hišo in ni vedel, če je res njemu veljal ta nasmeš in ta pozdrav. Strme je zrl na okno, potem pa zmajevaje z glavo vetopil v hišo.

(Dolge pripoved.)

Za mesto Idrija: učitelj Engelbert Gaugl.

Za dolenski mesta Novo mesto, Višnja gora, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško: notar Ivan Plantan.

Za mestno skupino Kamnik-Tržišče-Radovljica: odvetnik dr. Janko Vilfan.

Dr. Vilfan je sprva izjavil, da ne more sprejeti kandidature. Ko bi bil kdo drug njegov nasprotni kandidat, bi dobil govornik v Radovljici dve tretjini glasov. Ker je pa okrajni glavar, ki ima mnogo osebnih prijateljev, jih pa morda še polovico ne bo. Naj se postavi za kandidata mesto njega kak trgovca ali obrtnika, zlasti iz Kamnika.

Fajdiga iz Kamnika pravi, da so opravljene besede dr. Vilfanove. Vendar naj sprejme kandidaturu, ker v Kamniku ima silno večino, najmanj tri četrtine glasov dobi. Naj se ne plaši, če je okrajni glavar njegov nasprotni kandidat. Volitev je tajna in več uradnikov je, ki ne bodo volili Detele.

Dr. Vilfan meni, da je Fajdiga prevelik optimist in da zlasti Kamnik ni tako silno trden, ker tiste štiri vasi znajo vseeno priti v mestno skupino, dasi so črtane v sedanjem predloženem volilnem imeniku. Naj druga proklamirajo za kandidata mesto njega.

Dr. Triller p. udarja, da pojdejo s klerikalci nemškutariji in vlada. Iz tega se vidi, da so klerikalci sami prešibki. Vidi se pa tudi, da hoče baron Beok snesti dr. Tavčarju dano besedo. A to besedo mu pokličemo v spomin. Uradništvo naše je narodno in naj vlada ne upa, da bo uradništvo klonilo tilnik pred njenimi kandidati. Tudi na učitelje mislijo pritisniti, ker je okrajni glavar predsednik krajnega šolskega sveta. Tako ravnanje in stremeljenje vlade je umazanost. Ali se pravi to postopati nepristranski? Dr. Vilfan ne sme vreči proč meča, ampak se naj vda splošni želji zaupnikov. Ako zmaga, bo najsijajnejša njegova zmaga, če pa propade, bo pa najčastnejše propad. Zato apelira nanj, naj sprejme. Predlaga, da se sprejme sledeča resolucija, ki se brzojavno sporoči ministrskemu predsedniku baronu Beoku:

Zbor zaupnih mož narodno-napredne stranke odklanja z ogorčenjem kandidaturu kateregakoli aktivnega c. kr. političnega uradnika za deželni zbor kot nedopustno in nepoklicano umešavanje c. kr. vlade v volilni krog klerikalni stranki na ljubo ter pozivlja g. ministrskega predsednika barona Beoka da zvest dani besedi zapove c. kr. deželni vladi strogo objektivnost in prepove dosledno vsako kandidaturu aktivnih političnih uradnikov.

Dr. Vilfan se je nato med velikansko navdušenostjo zborovalcev vdal njih želji.

Imenovanje kandidatov iz trgovske zbornice se prepušča trgovski zbornici sami.

Nato je bila sprejeta resolucija, da narodno napredna stranka povsod v kmetijskih okrajih podpira samostojne napredne kandidate.

Dr. Tavčar je nato pozival zaupnike, naj v vseh volilnih okrajih razvnamejo najživahnjejšo agitacijo za proklamirane kandidate in se zahvali zlasti dr. Vilfanu, da je sprejel kandidaturu. Iz cele kandidature dr. Detele najbrž ne bo končno nič in ta obrabljeni c. kr. okrajni glavar je našemu kandidatu manj nevaren nego kak strogo klerikalen kandidat.

Zahvalivši se zaupnikom za udeležbo je zaključil nato zborovanje.

Pismo s Hrvaškega.

(Supilovo odkritje. — Rauch preganja uradnike. — Volilna borba.)

Zagreb, 1. febr.

Prejšnjo nedeljo so imeli koalirani volilci (naprednjaki in stranka prava) v Zagrebu svoj prvi shod. Na shodu so bili proglašeni za kandidate dva dosedanja poslanca grof Kulmer in prof. dr. Šurmin, a za 3. okraj, ki ga je dosedaj zastopal frankovec, je bil proglašen obrtnik Huzjak. Na tem shodu je izpregovoril tudi g. Supilo, ta sedaj od Madžarov in Raucha najbolj sovraženi politik. Povedal je senzacijsko odkritje. Na kratko. Za naše koalicijske vlade l. 1906. je povedal ministrski predsednik Wekerle, da namerava ogrska vlada, ker je reško pristanišče majhno, povzdigniti dve naravnj luki v hrvaško-primorski Bakar in Kraljevicu za vojni ladjedelnic. Toda s pogojem, da se ta dva hrvaška kraja administrativno spojit s Reko, t. j. da prideta pod direktno oblast madžarske vlade. Minister Kosuth je predlagal Supilu, da bi mogla ogrska vlada vzeti od Hrvaške Bakar in Kraljevicu v najem na 99 let. Potem se je Supilo priprljal, da je za ta načrt vedel tudi hrvaški minister pl. Josipović. Tako so tedaj Madžari hoteli nam odvzeti dve lepi luki, da gredo naprej od Reke ter

zasušijo celo naše Primorje! Ko so uvideli, da koalicijski niti v sanjah noče misliti na tak izdajalski načrt, storili so vse, da koalicijsko zdrobe.

O teh raskritjih je se razpredla na vse strani huda debata. Minister Josipović je v glavnem potrdil Supilove navedbe, samo da seveda ni hotel priznati, da je ogrska vlada nameravala odtrgati Bakar in Kraljevicu od Hrvaške. Frankovci in nekateri drugi časopisi so izvajali iz tega, da sedaj šele vidijo, da je Supilo resnično „izdajalec“, ker ni takoj Wekerla — udaril v obraz Koalicijsko časopisje pa odgovarja, zakaj ni Frank udaril Wekerla, ko je konferiral z njim o celih pet ur — menda mu Wekerle vendar ni obetal Velike Hrvaške?

Kakor se je splošno slutilo, tako se sedaj vse dogaja. Baron Rauch inaugurira čisto po vzoru Khuenovem, a brez njegove inteligencije, režim osebnih njegove klike, režim korupcije in maščevanja. Obdal se je z najgusnejšimi prikaznimi, a to mu je doneslo takoj prvi poraz: tiste elementarne demonstracije pri prihodu. Malo se je zganil, a sedaj že zopet nadaljuje. Brezpogojno hoče neke postaviti svoje kandidate, toda ne more jih najti, a ko jih najde, ne more najti okraja, kjer bi jih nastavil. V ta namen se je vrgel z vso ljutostjo na uradništvo vseh strok. Uradnike, ki mu niso slepo vdani, že sedaj disciplinira — premešča jih na vse strani. V tem kratkem času je premostil sodnih in političnih uradnikov 100—150. Točno števila ni mogoče vedeti, ker se večina premeščenj niti ne objavlja v uradnem listu.

S tem hoče ban Rauch zastrašiti vse uradništvo, da bi dobil tako zopet dobro komandirano vojsko za volitve. Ker je pri nas itak volilna pravica zelo omejena (cenzus 60 K, oz. 30 K v mestih) ter javno glasovanje, tvori uradništvo veliko legijo volilcev ter imajo v mnogih okrajih skoraj celo večino.

Toda Rauch se bo v svojih računih hudo prevaril. Ne-le da na ta način ne bo zastrašil večine uradništva, temuč nasprotno tako se že pred volitvami izživlja ogorčenost v uradniških krogih. Uradniki vidijo, kakšen je ta režim, da bi pod Rauchom obupali nad svojo usodo, a ker je v njihovih rokah, da zdrobijo ta zase pogubni zistem, naj se potem vse zruši! Kaj se jim more več priti? — Da jih zopet prestavijo.

Z vseh strani prihajajo vesti, da se uradništvo organizira v obrambo svoje volilne svobode.

Včeraj je senzacija vzbudil v tem pogledu članek bivšega sekcijkega načelnika za pravosodstvo dr. Badaja v „Pokretu“. Dr. Badaj omenja kraljevih besed, ko je bil pri njem v avdijenci leta 1906. Kralj mu je takrat rekel: „Kdaj bo že enkrat prenehalo na Hrvaškem premeščanje sodnikov iz kraja v kraj?“ In pristavil je potem, da misli s tem na prejšnji sistem Na to dr. Badaj navaja, da ga je ta kraljev opomin vodil skozi celo njegovo delovanje, ko je bil na vladi. Zato je napravil zakon o neodvisnosti sodnikov (ki še vedno ni sankcioniran!) ter je vedno branil sodnikovovo neodvisnost. A sedaj naenkrat čita celo vrsto sodnih premeščenj. Tako so iz njegovega okraja, kjer kandidira premeščeni dva sodnika in okrajni predstojnik. Dr. Badaj opozarja novega bana, da „politična poslušnost sodnikov se začneja na volišču, nadaljuje se v sodni dvorani, a končava se ali s propadom pravne države ali s propadom političnega sestava, ki si gradi na taki poslušnosti načrte“.

Ta članek bo izvestno deloval na uradnike, ako tudi ne na Raucha, ki vprav rine v svojo propast.

Volilna borba se je razvnela na vseh straneh.

Ban Rauch raziskuje sedaj teren na vse strani. Obenem pa paktira z dvema strankama, s frankovci in s srbskimi radikalci. To sta pri nas po svojih programih najradikalnejši stranki. Večjih zaprek si res ni mogoče misliti. Toda kaj veže Raucha in Madžare s tako različnimi elementi? Edino mržnja na hrvaško-srbsko koalicijsko, ker je ta edna sposobna za vlado, a realno najneugodnejša Madžarom. Rauchu se sedaj gre največ za to, da se v bodočem saboru ne ustvari nobena večina, ker le tako bi mogel razpustiti sabor in poskusiti srečo drugič. Zato razglasa, kako bo dal 2 in 3 krat sabor razpustiti. V ostalem pa je čisto sigurno, ako pri teh volitvah dobi koalicijsko večino, da s tistim trenutkom pade Rauch in cela njegova družina. In to se tudi skoraj gotovo zgodi. △

Češko-nemška sprava pokopana.

Praga, 2. februarja. Na shodu nemških agrarcev je izpovedal načelnik stranke, posl. Kreutzner, da je ministrski predsednik opustil če-

ško-nemško spravno pogajanje. Češki deželni zbor se potemtakem s to zadevo ne bo več bavil. Vkljub temu pa je shod nemških socijalnih demokratov sprejel soglasno resolucijo, v kateri se zahteva narodna avtonomija kot najboljša rešitev spravnega pogajanja.

Konec nemške ljudske stranke na Češkem.

Praga, 2. februarja. Načelnik nemške ljudske stranke dr. Reininger je povedal na javnem shodu, da se stranka razpusti. On sam pristopi k nemški agrarni stranki in z njim še več somišljenikov. Ostanek stranke se priklopi kateri drugi narodni stranki.

Profesor Ehrhard je šel v Kanoso.

Dunaj, 2. februarja. Profesor Ehrhard je padel na tleh pred Vatikanom ter priobčil izjavo, v kateri obžaljuje svoj nastop za moderniste ter izjavlja, da hoče pod vsakršnimi pogoji ostati veren sin katoliške cerkve. — Take slabice ima katoliška hierarhija. Husi se ne rodijo več.

Predstolonaslednik in Madžari.

Budapešta, 2. februarja. Ogrski delegatje, ki so se vrnili z Dunaja, so pripovedovali v poslanski zbornici, da prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand ni zadovoljen s sedanjo vlado na Ogrskem. Celu z majhnimi koncesijami, ki jih je obljubil vojni minister Madžarom v delegacijah, se prestolonaslednik ne strinja. Tudi cesarji z ogrsko vlado, zadovoljen, temuč urgira poostrejšo poslovanje in volilno reformo. Cesar želi volilno reformo, kakršno je zahteval Kristoffy, a grof Andrassy je za nobeno ceno noče sprejeti, vsled česar je prav lahko mogoče, da bo volilna reforma vrgla Andrassyja.

Vstasi v Macedoniji.

Carigrad, 2. februarja. Vedno jasneje se kaže, da je prebivalstvo Macedonije že sito terorizma, ki ga uganjajo vstaki odbori in čete. Zadnje čase so opetovano vaščani sami prosili za vojaške posadke, da branijo vasi pred vstaki nasilstvom. Bolgarska vas Takoš je izročila vojaštvu deset Maunlicherjevih pušk s patroamni, obenem pa je vaški starešina izjavil, da so vaščani prekinili vse zveze z vstasi. Da bi se vstasi zaradi tega nad vaščami ne maščevali, dobili so posadko turških vojakov.

Ministrska kriza na Srb-skem.

Dunaj, 2. februarja. „W. Allg. Ztg.“ poroča iz Beograda, da bo Pašičevo ministarstvo primorano v najkrajšem času odstopiti, ker nikakor ni mogoče skleniti trgovinske pogodbe z Avstrijo, in sicer se ne more dospej sporazumljenje o kontroli nad izvažanjem mesa. Ako Pašičevo ministarstvo odstopi, pozove vlada skupščino, da sklene, naj se trgovinska pogajanja z Avstrijo pretrgajo.

Pred krvavo tragedijo na Portugalskem.

London, 2. februarja. Včeraj zjutraj je prispelo iz Lisabone sledeče poročilo. Revolucionjska stranka je v čet-tek poskusila uprizoriti splošno vstajo. Zbrala se je velika množica ljudi, da osvobodijo politične ujetnike. Razvil se je na ulicah boj med to množico in policaji. Dva policaja sta bila ubita. Provročitelja vstaje so izgnali (?)

„Izza kongresa“.

(Velikanska narodna veselica v „Narodnem domu“ v Ljubljani v prid družbi sv. Cirila in Metoda na Svecnico, 2. februarja t. l.)

Vsa čast našim narodnim damam! Odlikujejo se po izredni poztvornosti za vsako dobro stvar. Zlasti za narodno stvar. Z vneto brez primere se zavzamejo zanjo in da jim potem ne odide prekrasen uspeh, to smo videli snoci na velikanski narodni veselici v Narodnem domu v Ljubljani v prid naši šolski družbi Ciril-Metodovi.

Pozrtvornost za našo šolsko družbo se je zadnji čas — to je od zadnje skupščine sem — povečala med vsem narodnim občinstvom slovenskim za sto in sto procentov. Zavest, da hočejo gotovi krogi, ki dotlej vsaj nasprotovali niso Ciril-Metodovi družbi, to javno in prikrito uničiti ali vsaj kolikor mogoče oslabšati, da ne bi mogla več uspešno delovati na našem narodnem polju — ta zavest je vzbudila marsikatero dotedanjega mladenka in danes se je krog vzdrževalcev Ciril-Metodove družbe silno, silno razširil. Odpadel ni nihče, ker nihče odpasti ni imel! Vadrževali so Ciril-Metodovo družbo še vsedkar sami narodnjaki!

Priredili sta snočno veselico frankijsko-šenkavsko in trnovsko-šentjakobska podružnica Ciril-Metodove družbe pod naslovom „Izza kongresa“, kakor se imenuje zgodovinski roman dr. Tavčarjev, ki je izhajal od leta 1905 do letos v „Ljubljanskem Zvonu“. Naslovu odgovarjajoč so bili paviljoni in saloni opremljeni z opremo navadno v začetku 19. stoletja, kostumiranci — bilo jih je okoli 300 — pa so prišli v noši ono dobo.

Ves ljubljanski „Narodni dom“ je bil snoci spremenjen v pravi raj. Ves je bil v zelenju in cvetju. Zlasti obširno stopnišče je bilo tako bogato odličeno z bršljanom in raznimi eksotičnim rastlinstvom, da se ti je zdelo, da si zašel v bujen, krasen, tropičen gozd. In če si stopil v Sokolovo dvorano, videl si zopet samo zelenje krog in krog, od tal do visokega stropa po stenah. Vsa je bila ovenčana Sokolova dvorana, vence pa so splele naše narodne dame same, prav vse same. Istotako je bila gornja velika dvorana krasno odličena z zelenjem, kakor je bilo tudi v stranskih prostorih vse v zelenju in cvetju.

Že davno pred pričetkom veselice je bil naval na blagajno tako velikanski in gnječa v vestibulu in na stopnišču tako silna, da je naravnost čudno, da se ni pripetila kaka nesreča. Kamor si prišel, povsod je bilo že ob 1/8 uri vse nabito polno, če si pa hotel iti iz prvega nadstropja v pritličje, je bilo pa po glavnih stopnicah nemogoče.

Ob 9 je bil napovedan prihod potentatov avstrijskega cesarja Franca in ruskega carja Aleksandra s sijajnim spremstvom. Pred prihodom je poveljnik častne straže polka Wimpfen v posebnem prostoru vestibula „muštral“ svoje vojske po vseh vojaških predpisih, tambor je pa s svojim bobnanjem delal silen spektakel. Vseled prehude gnječe sta se veličanstvi zakasnila za celo uro, kajti na stopnicah nikakor ni bilo mogoče priti naprej. Policaj Razložnik je sicer delal velik red, a njegova moč in oblast je bila preslaba. Ljudje so mu sproti vse pokvarili. Na pomoč mu je sicer prišel mestni „šlibar“ s kopico vrednih mu tovarišev, a če bi bili vse skupaj pri miru pustili, pa bi ne bilo nič napačnega. Se le ko je kompanija polka Wimpfen vzela vso stvar „v roke“, je bilo za silo napravljenegega nekaj prostora.

Zadonele so fanfare in „visoki in narviši dvor s spremništvom in poslanstvi“ je nastopil. V spremstvu smo opazili sledeče kapacitete: kardinala Spino kot zastopnika papeževe države, kneza Metternicha, generala barona Vincenta, barona Eibfelda, grofa Genza, grofa Thurna in Barba, grofa Esterhazyja, pobočnika grofa Wallensteina, grofa Nesselrodeja, grofa Capodistrijo, generala Pozzo di Borgo, več ruskih atašev, pruskega kancelarja kneza Hardenberga, grofa Bernstorfa, generala Krusemarka, grofa Blacasa, markija Caramena, grofa La Feroyasa, lorda Stewarta, lorda Gordona, markija Saint-Marsana, grofa A' Aglieja, kneza Neri-Corsinija, markija Molzo itd. itd.

Na vrhu stopnic so to gospodo pričakovali župan Hradecki z občinskimi svetniki, guverner grof Spork, general in komandant mesta Ljubljane pl. Saurau ter knezoškof Gruber.

Slovesni sprejem je bil tako priprisan kot navadno pri tako odlični gospodi.

Po sprejemu sta šla cesarja s spremljevalci v dvorano, kjer jih je pod estrado pričakovala visoka aristokracija in notabilne dame z gospo Hradecko na čelu. Častno stražo v dvorani so delali grenadirji in kozaki. Ga. županja je pozdravila veličanstvi v kranjskem jeziku, na kar se je vršil cercle. Vladarja sta nato s kardinalom Spino stopila na estrado. Ga. županja se je približala dvorskemu maršalu in ga prosila, da se dovoli, da se prične ples vladarjema na čast. Vladarja sta dovolila ples in cvet ljubljanski dam je nato plesal pred njima balet.

Na povabilo županje sta cesarja posetila salone grofice Thurnove na levi strani in gospe Češkove na desni. Vrnivši se iz salona sta šla vladarja med ljudstvo. Obiskala sta gospo Scheuchenstuelova in njene očetilnjak na obeh straneh pri vhodu v dvorano, nato sta pa odšla z vsem spremstvom v Sokolovo dvorano, kjer sta se okrepčala z vinom v paviljoni pri „Piškotovski“ in „Židanovski“, z jedili v paviljonu pri „Spickramarici“ ter s kavo v paviljonu pri „Mokarici“. Povsod sta izražala svoje zadovoljstvo nad izborno priredbo. Viharni „živio“ klici so doneli, ko sta odhajala s pozorišča.

V tem se je razvil povsod najrazkošnejše veselje. V zgornji dvorani se je razsvetel ob sviranju društvene godbe živahen in animiran ples ljubkih plesal in iskrih plesalcev. Plesna dvorana je bila vedno natlačeno polna, da se mnogokrat kar ni dalo plesati. Pa dobra volja vse stori in plesalci so se vrtili v gneči z isto

vneto in istim navdušenjem, kakor če bi imeli vsi dovolj prostora. Istočasno so bili pa zmirom bufeti gospe Češkove in grofice Thurnove. „dab. kom.“ polni in so ljubke gospodične in krasne gospe v dragocenih narodnih nošah imele vedno dovolj posla s prodajanjem jestvin, vina, kave, delikates in slaščic. Tudi gospa Scheuchenstuelova in njene dražestne očetiljarice so z velikim uspehom prodale cvetke in šopke oboževalcem ženske lepote.

Tako zgoraj v plesni dvorani. Pravo kongresno vrvenje je pa vladalo tačas v Sokolovi dvorani. Tu je bilo vse namešano. plemeniti, meščani, kmetje. In gneča, kakšna je bila! Pri paviljonih Ždanove in Piškotove mamke se je točila tako izborna kapljica, da bi bilo kar greh se je ne nasrkati par poličev. In srkala se je korenito. Dobri pivci so res v Ljubljani, to se je videlo snoci. Srčkane gospodične in zale gospe zopet v dragocenih narodnih nošah so imele prav tako čez glavo posla kakor istotako ljubke njih tovarišice v paviljonih Spickramarjeve in Mokarjeve mamke, kjer so šle rade v denar jestvine, oziroma kava. Nih neutrudljivost je bilo naravnost občudovati.

Pa tudi za dušno zabavo in okrepčilo je bilo obilno preskrbljeno. Vrli komik in umetnik na razne instrumente g. pl. Sladovič je žel za svoja precizna in fina proizvajanja bučno pohvalo, le pover, ki so se nasrkali božje kapljice kak kozarec čez navadno vsakdanjo mero, si niso dali dopovedati, da naj bi vsaj nekoliko prenehali prepevati. Zato je bilo g. Sladoviča tuintam malo čuti, kar seveda ni njegova krivda. Nastopili so tudi potujoči pevci, in ker je bilo obilnost sploh vneto za petje, prepevalo se je vsevprek. Svirala je vojaška godba v Sokolovi dvorani.

Tudi restavracija je bila natlačeno polna.

Vrvenje je trajalo vso noč brez prenehanja in brez zmanjšanja. Šele okoli 5. je bilo toliko prostora, da si se mogel prosto gibati in da se tisti niti ni bilo treba privariti v gneči.

Veselico je posetilo okoli 4000 oseb. Med njimi je bilo tujecev iz vse slovenske domovine: iz vseh krajev Kranjske, iz Štajerske, Koroske, Goriške, Trsta. Izmed zunanjih udeležnikov naj omenimo samo 82letnega starčka notarja g. Luko Svetca, ki je čutil v sebi narodno dolžnost, priti na to rodoljubno veselico. Čast takemu zavednemu možu!

Navzočega je bilo tudi obilno kmečkoga ljudstva iz vseh krajev.

Ljubljana še ni videla v „Narodnem domu“ take veselice s tako krasnim uspehom moralnim kakor finančnim. Čisti dobitok bo znašal, kakor je pričakovati, do 6000 K. Ti tisočaki se porabijo za naše slovenske otroke, ki so v nevarnosti, da jih pogoltno nemški ali laški zmaj. Ohraniti jim hočemo njih slovenski materin jezik, njih slovensko narodnost — in ka. naj bo večji ideal slovenskega narodnjaka kakor to?!

Vrlim našim narodnim damam gre torej vsa čast in najlepša zahvala za njih prireditev. Pokazale so s tem, kako iskreno ljubijo svoj narod, saj so žrtvovale mnogo dragocenega v plemeniti namen.

Narod s takim ženstvom sme z veseljem gledati v prihodnost, pa naj ga napada še tak in tolik sovražnik!

Dnevne vesti

V Ljubljani, 3. februarja

— V dolenskih mestih hoče delati zgago novomeški mizar Malo vič, specialni agent ljubljanskega Kregerja in tistih klerikalnih obrtnikov, ki jih duhovniki porabljajo za štafazo. Malovič bo kandidat in sicer bo nastopil kot „samostojen“ kandidat poleg obojčalnega kandidata klerikalne stranke. Na ta način bi klerikalci radi zanesli razpor med volice, a prepričani smo, da se bodo le blamirali.

— Narodno-napredna stranka za Goriško bo imela v četrtek, 6. t. m., važno zborovanje v „Trgovskem domu“. Proklamirajo se kandidati za deželni zbor.

— Istrski deželni zbor bo sklican najbrže še ta mesec. Ob tej priliki bi zborovala zopet komisija za rešitev volilne reforme. Dosedanja poročila o uspehih konference na Dunaju so prenagljena.

— Za postajnačelnika v Grobelnem je imenovan namesto dosedanjega nemškutarja Petritscha Slovenec Randl iz Radeč.

— Iz šolske službe. Provi-zorični učitelj v Ljutomeru Rudolff Dostal je imenovan za definitivnega učitelja v Senožcah in dodeljen v službovanje na tukajšnje gluho-nemice na lastno prošnjo.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek (nepar) se uprskori prvič v Ljubljani Anton Dvorčakova lirčna opera „Rusalka“. Dejanje ji je sle-

debe: V gorskem jezeru biva rusalka, ki se zaljubi v kraljico, katerega je slučajno videla, ko je bil na lovu v bližini jezera. Na bregu stanuje čarovnica. K nji se zateče vodna vila ter jo prosi, naj jo izpremeni v človeka. Po dolgih prošnjah ji čarodějka izpolni željo, toda ostati mora nena, dokler je med ljudmi. Stari povodnjak, ki je bil svari rusalko pred njenim činom, je prekolne, njene sestrice pa plakajo po njej pod vodo. Ko pride kraljič zopet na lov, ugleda rusalko ter jo odvade na svoj grad, kjer se hoče z njo poročiti. Toda rusalka ostane nena in ledeni so njeni objemi. Med vrati se nahaja kraljčina iz tuje dežele, ki s svojo lepoto očara kraljico, da se odvrne od svoje neveste. Rusalka zbeži nazaj na jezersko obalo, toda njene sestrice je ne sprejme več medse. V močvirju tava kot vešča, in ko pride zopet kraljič, ki ga peče vest, za njo, da mu smrtni poljub, potem pa izgine v valovju. — „Rusalka“ spada med zadnja in najboljša dela nesmrtnega mojstra in ni le pravi biser v slovaški glasbi, temuč zavzema častno mesto v svetovni glasbi sploh. Doslej se je izvajala le še v Pravi, v Brnu in v Plzni, za letošnje leto pa je na repertoarju Lvovske in dunajske opere. Naslovno vlogo poje gdč. Collignon, kraljiča g. Jastrzebski, kraljčino gdč. Groszova, prvo godno vilo gdč. Škrdlíkova, povodnjaka g. Vašiček, čarovnico gdč. Peršlova, logarja g. Kratochvil, kuharčka gdč. Thalerjeva.

„Akademija“. Zadnjo soboto je pričela „Akademija“ s svojimi predavanji. Predaval je vseučiliški profesor iz Zagreba, g. dr. Hinko pl. Hranilović o „Geografiji in geografskem položaju južnih zemelj naše monarhije“. Naša domovina ima znamenit položaj v trojnem oziru: prvič leži v zmernem pasu zemlje in je radi tega najprimernejša za razvoj duševnih sil; drugič je sredi Evrope, na meji raznih kultur, ki jih more družiti v sebi; tretjič je najvažnejša točka naše monarhije, ker leži (in sicer edina izmed vseh predelov avstrijskih) ob morju. Le enega bi si morala želeli: kaka velika reka bi se morala iztekati v Adrijo, kakor je vezala Tibera Rim z morjem in dala s tem mestu veličino; mi pa imamo pred morjem (Kras in) Velebit. Po tej vodni cesti bi plavalo bogastvo naše zemlje v tujino in se izpremenilo, a pomnoženo vračalo. Bogata je naša domovina, a izrabiti ne znamo njenih zakladov; svoje delavne sile oddajamo Ameriki, doma so pa v mnogih krajih le žene, starci in otroci. — Gospod predavatelj je v posebno lahko umljivi obliki razpravljal o svoji za na vseskozi aktualni temi in je, dasi se držeč znanstvene stvarnosti, svojo razpravo govoril s toplim čuvstvom ter naglašal, da ni dovolj, če teoretično poznamo svojo domovino, treba je marveč to teoretično spoznanje praktično upotrebiti. Za svoje predavanje je po pravici žel obilo priznanje občinstva, ki se je zbralo prav mnogobrojno, dasi je bilo obenem gledališče. Po predavanju se je prof. Hranilović še posebe razgovarjal s slovenskimi zemljepisci. — Ta teden bo predaval že iz lanskega leta znani prijatelj našega kulturnega življenja gosp. prof. dr. Bazala o „etiki in narodni akademiji“.

„Društvo slovenskih profesorjev“ bo imelo v torek, dne 4. febr., ob 8. zvečer sestanek v restavracijskih prostorih ljubljanskega „Nar. doma“. Nadaljevala se bo razprava o nameravani srednješolski reformi s posebnim ozirom na Slovence. Naj bi bila udeležba tako mnogobrojna kakor na nedeljskem sestanku, ki so se ga udeležili tudi nekateri gg. tovariši iz Celja, Kranja in Novega mesta.

Telovadno društvo Sokol I v Ljubljani je imelo v soboto zvečer v salonu hotela Ilirija I. redni občni zbor ob prav lepi udeležbi. Otvoril ga je brat starosta dr. Tomineček, ki je proglasil sklepčnost in prav pristočno pozdravil navzoče. Društvo je staro šele pol leta. Sedanji odbor je polgal vso važnost na razvoj telovadbe. Preskrbeti si lastno telovadnico ozir. sokolski dom, je bil takoj sploščka želja društva. Odbor se je potrudil, da bodi društvo zveza med društveniki in občinstvom brez ozira na kak stan. V družabnem življenju je Sokol I. privezal ljudi nase. Ustanovila se je knjižnica, pevski zbor, zabavni in izobraževalni odsek. Telovadbi so kaj pridno telovadili. Tajniško poročilo je zelo natančno podal brat Počivalnik. Govoril je najprej o nalogah, ki si jih je postavil odbor. Med te spada pred. vsem pouk v češčini, kateri pouk je prevzel brat podstarosta dr. Pestotnik. Odbor je imel sejo vsak torek. Društvo ima 1. ustanovnika in 135 rednih članov. Sprejelo se je 39 dopisov, odposlalo pa čez 250. Pevski zbor šteje 18 pevcev. Ustanovil se je odbor za zbiranje prispevkov za sokolski dom. Poročilo se je odobrilo. Blagajnik brat Medić je poročal: Do-

hodkov je bilo 776 K 89 v., stroškov 475 K 47 v., torej 301 K 42 v. prebitka. Vsa društveno premoženje znaša 536 K. (Blag. poročilo seza samo do 31. dec. 1907.) Proračun za leto 1908 izkazuje 3684 K dohodkov in 2310 K stroškov, torej 1374 K prebitka. Tudi to poročilo se je odobrilo. Namesto odsotnega načelnika je podal njegovo poročilo podnačelnik brat Dimic. Telovadilo se je 1538 telovadnih ur. Povprečno je bilo po 27 telovadcev na uro. Telovadilo se je v 4 vrstah. Vadili so bratje Černe, Dimic, Bricelj, Rupnik in Medic. S telovadbo naraščaja se prične v kratkem. Odobreno. Kot načelnik zabavnega odseka je poročal brat Dermelj. Ta odsek je imel 8 sej in priredil dva zabavna večera, katerih drugi je vrgel 406 K čistega dobička. Izreče se zabavnemu odseku priznanje za njegov trud. Za načelnstvo pevskega odseka je poročal brat Počivalnik. Izreklo se je tudi temu odseku in pevskemu zboru, ki ima 18 pevcev, priznanje. Poročilo o izobraževalni delavnosti in knjižnici je podal brat Slapničar. Češkega kurza se udeležuje 30—40 poslušalcev. Bila sta v društvenih prostorih dva pogovora o sokolstvu. Bratu dr. Pestotniku se izreče zahvala za vrnovo vodstvo češkega tečaja. Računski pregledniki Dermelj, Šmuc in Carl so našli vse knjige in račune v najlepšem redu. Podeli se blagajniku absolutorij s pohvalo. Pri volitvah so bili izvoljeni: za starosta brat dr. Tomineček, za podstarosta brat dr. Pestotnik, za načelnika brat Albin Kandare, v odbor pa bratje: Bricelj, Dimic, Jerala, Kodelja, Medic, Mulaček Josip, Počivalnik, Slapničar in Zajo. Namestnik je brat Dermelj. Delegati za „Slovensko sokolsko zvezo“ so bratje dr. Tomineček, dr. Pestotnik, Dimic, Fr. Mulaček st., in Medic. Pri slučajnostih je poročal brat Medic glede pobiranja prispevkov za sokolski dom. Društvo je hotelo najeti dvorano v cukrarni, a upravitelj cukrarne je izjavil, da je za Sokolane da! Uvedli so se bloki za pobiranje doneskov. Nesli bi 30.000 K. V desetih letih bi jih razpečali. Tudi naj bi se vsako leto od čistega preostanka oddstelo 30% za sok. dom. Sokolski dom bi se začel zidati čez 10 let in bi stal 80.000 — 100.000 K. Govornik pred laga, naj se odobri pobiranje prispevkov ter izvoli odsek 4 članov in sicer tokrat bratje Janko Predovič, Kazimir Mulaček, Ivan Kostevc. Kot četrti član tega odseka bodi vsakokratni blagajnik. Soglasno sprejeto. Ko so se obravnavale še nekatere interne stvari, se je zahvalil brat starosta za udeležbo, odstopivšima odbornikoma bratoma dr. Iadri in Bizaku, mestnemu magistratu ljubljanskemu, ter županu Hribarju, časopisu in zaključil shod.

Sokol I. telovadno društvo za št. Petrski, Poljanski in Vodmatški okraj v Ljubljani, razpošilja kupone za svoj prihodni društveni dom. Bratje Sokoli iz vseh pokrajin in vsi prijatelji sokolstva, poslužite se prav marljivo nakupovanja in razpečavanja teh kuponov, da se v doglednem času mlademu vrlému društvu posreči doseči to stremiljenje po pogovoru: „Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača“.

Garnizijski venček prirede tukajšnji prostovoljno služboč podčastniki v četrtek, dne 6. t. m. v veliki dvorani hotela „Union“. Začetek ob pol 9. zvečer.

Iz Šmartina pri Litiji. Šmartinski lovci prirede dne 5. februarja ob 8. zvečer pri gosp. Iv. Robavsu lovsko veselico.

Za Sokolski dom v Žireh so darovali: g. Fran Jelovčan in Ivan Paleček, trgovca v Gorenji vasi vsak po 10 K; gospe Neža Blažič 5 K, Marija Albrecht 2 K; g. Niko Veber 2 K, Fran Koman 6 K, Skalar, Ant. Kopač, Zorko Lenger, Gasper Gantar, Tomaž Zakelj, Jurij Halter, Jeleno, Idrija, Kolenc Anton, Kaučič Ivan po 1 K, gdč. Lea Šuster, Neža Grošelj, Mici Kralj, Ivanka Dolenc, Marjanica Sedelj po 1 K, neimenovani 2 K. V veselih družbah pri Kamenšku se je nabralo 24 K 66 v. Imenovani dom oddal se bode v delo 9. t. m. na javni dražbi in bo moral biti gotov do konca avgusta t. l., da se bode mogel Sokol tja preseliti ter slobodno krepiti svoje mišice, ker so sedanji prostori prenizki. Društveni odbor pa izreka vsem onim, ki podpirajo z doneski, kakor onim, ki so darovali smreke in brezplačno vozili kamenje in pesek, najpriznanejšo zahvalo. Da bi našli še mnogo posnemalcev!

Goljufi iz Madrida so svojo operacijo raztegnili tudi na Notranjsko. Te dni so prejeli različni gospodje, med njimi tudi gosp. Leopold Dekleva, župan v Kočani, od nepoznate osebe iz Madrida pismo, v katerem ga goljuf naglašja, da se nahaja v začasnem preiskovalnem saporu radi bankerota in da ima na nekem kolodvoru v Franciji kovček, v katerem je shranjenih 800.000 frankov, in sicer v tajnem predalu. Povzetnica tega kovčka baje leži zaplenjena

med drugimi spisi pri sodnji. Gospod Dekleva bi imel plačati „sodne stroške“ in na ta način rešiti omenjeno povzetnico, naka bi potem prejel kovček; seveda ima priti takoj v Madrid. Pismu je priložen naslov: „Rafael Martin Camero 11 Madrid.“ Pod tem naslovom naj bi se odposlal telegram v slučaju, ako bi g. Dekleva kupčijo akceptiral. Pismo je pisano v slabi nemščini. V njem se goljuf upravičuje, da ni imenoval svojega imena; zagotavlja pa, da to takoj učini, ko sprejme brzojav od g. Dekleva. Prav enaka pisma so dobili še različni drugi gospodje v raznih krajih na Notranjskem. S tem se občinstvo opozarja, da v svojem interesu odda takoj taka pisma oblastim.

Umrl je v Hrastniku v rodoljub Anton Berdajs. Pogreb bo v torek popoldne.

Dva samomora. V Ljubnem na Gor. Štajerskem se je ustrelil strojin Jakob Habijan Istočasno je izginil gostilničar Luka Sernovršnik, ki je pisal ženi, da se usmrti zaradi žolodčne bolezni. Trupla še niso našli.

V pokoj gre s koncem tega školskega leta slavist dunajskega vseničlišča dvorni svetnik dr. Jagić, ki doseže 6. julija 70. leto.

Slovensko akad. društvo agromomov „Kras“ na Dunaju ima svoj III. redni občni zbor 4. t. m. z običajnim sporedom v prostorih restavracije Holzer, XVIII. Türkenschanzstrasse 19

Služba potovalnega učitelja za kmetilstvo je razpisana za goristični politični okraj s slovenskim učnim jezikom.

Planiski ples v Trstu je bil nepričakovano sijajno obiskan, kaj takega še ni doživel „Narodni dom“. Posebno mnogobrojno je bila zastopana Gorenjska. Ples so počastili tudi namestnik princ Hohenlohe, politoijski ravnatelj dvorni svetnik Manussi, namestniški tajnik Fabiani, podmaršal baron Eisenstein, brigadir Schemua s častniki, poslanci dr. Rybač, dr. Gregorin, Mandić itd.

Kaj vse stori konkurenca! Gostilničarji v Kolodvorskih ulicah nas prosijo, naj se glede tozadevne notice v petkovi številki konstatira, da je bila gostilničarka, ki je s krompom polila slugo sosednje gostilne Starbekova „pri tunelu“. Hudo žensko že ima v rokah državno pravnidstvo, ker je poškodba težka. To-liko je potrebno pojasniti, da se odvrne sum od drugih gostilničark, ki jih je baš v teh ulicah mnogo.

Za revno vdovo Pirnatovo v šiški se priredi prihodnjo soboto domači ples v gostilni g. Marčana na Rimski cesti.

Ogenj. Danes ob 1/12 ponoči je v hiši Jožefa Bevca v ulicah na Grad št. 7 stanujoča Marija Pilberškova opazila v podstrešju ogenj. Takoj je prišel na lice mesta oddelek gasilnega in reševalnega društva, ki je ogenj udušil. Pogorelo je kake 3 kvadratmetre strehe. Kako je ogenj nastal, ni znano. G. Bevo je bil zavarovan.

Vrat si je prerezal v petek posestnikov sin Ivan Hönigmann iz Rakitne pri Ribnici. Navedenec je prišel pred par meseci iz Amerike, sedaj se mu je zmešalo, vsled česar je hotel izvršiti samomor. Nesrečnega se doma obvezali za silo potem so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 16 Hrvatov in 5 Slovencev, nazaj je pa prišlo 60 Slovencev in 100 Hrvatov in Macedoncev. Včeraj se je iz Amerike pripeljalo 30 Hrvatov.

Izgubljene in najdene reči. Tajnik g. Fran Puc je izgubil listnico v kateri je imel bankovec za 10 K. Zvezniški uslužbenec g. Filip Emeršič je izgubil bankovec za 20 K. Gospa Marija Boštjančičeva je izgubila srebrno zapestnico, vredno 12 K. Gospodična Elsa Kastljeva je izgubila srebrno brožo. Uradnik g. Ivan Heking je našel zlato brožo, dijak Janko Vizjak pa 5 srebrnih obeskov. Oboje dobe lastniki na magistratu. Knjigovodja g. Teodor Vernik je sinoči izgubil denarnico, v kateri je imel 30 kron.

Tisti gospod, kateri je pri večerajšnji veselici v Narodnem domu klobuk z znamenjem I. Č. privezal na gumbu zimse suknje odtrgal in odnesel, naj ga blagovoli nazaj prinesti v „Narodno tiskarno“ II/4.

Našla se je včeraj na veselici v Narodnem domu zlata ura s verižico. Dobi se pri Josipu Troštu v Čopovi ulici št. 10.

Drobne novice.

Zaradi sklicanja češkega deželnega zbora je prišel češki namestnik grof Goudenhove na Dunaj. Obenem se je razpravljalo o imenovanju novega deželnega maršala.

Nadvojvoda Karel Frane Jožek je na letošnjem industrijskem plesu prvič sstopal cesarja ter si pridobil splošno simpatije.

Kossuth odlikovan? Ogrskemu trgovinskemu ministru Kossuthu podeli baje cesar za njegove zaslugе, da se je sklenila nagodba, veliki križ Leopoldovega reda. Kaj bo rekel oče v grobu?

Sovražna brata. V Ašu sta se oženjena brata Kristof in Mihael Plos aprila ter se obdelovala z noži. Kristof je obležal mrtev, Mihael pa se bori s smrtno.

Velika dediščina. Pred mnogimi leti v Londonu umrli kosaški častnik Polubotko je zapustil veliko premoženje, ki je sedaj z obrestmi naraslo na dve milijardi frankov, ki se razdeli med 85 sorodnikov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Umor portugalskega kralja in prestolonaslednika.

Lizbona 3. febr. Diktator Franko je proglasil don Manuela kraljem portugalskim. Manuel je drugi sin umorjenega kralja in brat umorjenega prestolonaslednika. Rojen je bil 15. novembra 1889.

Lizbona 3. febr. Ni več dvoma, da so dinastiji nasprotne stranke povzročile umor kralja in prestolonaslednika. Za dan 31. januarja, torej za petek, so nameravali republikanci poskusiti revolucijo. Ta dan je namreč obletnica krvave revolucije v Oportu l. 1862, vsled katere je bila pregnana prejšnja dinastija Braganza. Vlada je vedela za to namero in je v petek aretirala 52 odličnih političnih voditeljev. Obenem je kralj isti dan izročil ministrskemu predsedniku neomejeno pobovalstvo do skrajnosti razburilo. V obče vlada mnenje, da sta kralj in prestolonaslednik žrtvi oficirske zarote. Pomorski oficirji in oficirji lizbonske garnizije so že dalj časa tako očitno kazali svoje sovraštvo proti dinastiji, da se kraljevska rodbina ni več upala prebivati v Lizboni, nego je že več tednov stanovala v gradu Villa Viçosa.

Pariz 3. febr. Umorjeni kralj don Carlos je bil rojen 28. septembra 1863. 22. maja 1886. se je poročil s princezino Amalijo d'Orléans. Po smrti svojega očeta je postal 19. okt. 1889. kralj. Ljudstvo ga je od prvega trenutka sovražilo in to sovraštvo je naraščalo, ker je kraljevska rodbina brezmejno zapravljala državni denar. Od l. 1889. je kralj Carlos proti volji in brez vednosti parlamenta potrošil 262 milijonov frankov državnega denarja in povrh še napravil ogromnih dolgov. Prestolonaslednik Luiz Filipe je bil rojen 21. marca 1887.

Lizbona 3. februarja. Vlada je skrbno prikrivala, da pride kraljevska rodbina v soboto v Lizbono. Vedelo je to le malo oseb in brez dvoma so bili morilci iz vladnih ali dvornih krogov obveščeni o prihodu kraljeve rodbine. Policija, ki je bila razpostavljena po ulicah, sama ni vedela, da se pripelje kralj. Ko je kraljevska kočija zavila v Arzenalsko ulico, so tamkaj stoječi možje vzeli izpod plaščev karabinarje in začeli streljati. Kralj in prestolonaslednik sta si sedela nasproti in sicer na oni strani, kjer so stali napadalci. Streljanje je trajalo nekaj trenutkov. Ordinančni oficir Figuera je iztrgal revolver in ustrelil enega napadalcev, drugega so ubili policaji, ki so se potem zapodili med ljudi jih pobili mnogo ter več sto oseb odgnali v zapor. Trupli ubitih morilcev so odnesli v mestno hišo, kraljevski voz pa je med tem zapeljal v arzenal.

Lizbona, 3. februarja. Trupli umorjenega kralja in prestolonaslednika so šele včeraj popoldne prepeljali v kraljevski grad. Pogreb bo 10. t. m.

Lizbona, 3. februarja. Policija je vnovič aretirala na stotine ljudi, med njimi bivšega poslanca Fortadobefa. Bivši minister Alpojn je interniran v svojem stanovanju.

Madrid, 3. februarja. Med umorjenimi napadalci je tudi neki Francoz, pri katerem so našli za pasom vrečo denarja. Vseh šest napadalcev je bilo oboroženih s karabinkami in revolverji.

Madrid, 3. februarja. Govori se, da je bil tudi na ministrskega predsednika Franka pripravljen atentat. Franko pade z ministrske stolice v najkrajšem času.

Madrid, 3. februarja. Kako brezmejno znanje je imel umorjeni kralj do ministrskega predsednika Franka, je pokazal par dni pred umorom, ko je rekel pri neki pojedini Franku: „Midva se bova skupno borila, in ako bova premagana, dezertirava skupno oba.“

Pariz, 3. febr. Na Portugalskem poslanstvu so dobili zanesljivo vest, da so zarotniki hoteli uničiti celo kraljevo rodbino ter takoj proglasiti republiko. Potemtakem se jim je glavni načrt izjalovil.

Lizbona, 3. febr. Trupli umorjenega kralja in kraljeviča se javno razstaviti. Oficijalno žalovanje je do-

loženo na 4 mesece in ves ta čas morajo biti zaprti gledališča in druga zabavišča. Premožnejši ljudje nosijo žalne obleke.

Lisabona, 3. febr. Glavni provzročitelj krvavega atentata je lisabonski učitelj, bivši častnik Emanuel Ubiska.

Madrid 3. februarja. Portugalski ministrski svet je proglasil za kralja infanta Emanuela, ki si je nadelel Emanuel II. Rana novega kralja je neznatna.

Madrid 3. februarja. Portugalski ministrski svet je sklenil dalekosežne vojaške odredbe. Zarotnike tramova zapirajo. Vse ječe in trnjave so prenapolnjene. Pri aretovanih plebi policija cele zaloge pušk in bomb.

Lisabona 3. februarja. Vsi politiki so prepričani, da se ne proklamira republika, temuč se ohrani monarhija, ker ljudstvo po večini ni naklonjeno republiku.

Madrid 3. februarja. Španija je na portugalski meji nemudoma pomnožila svoje vojaške posadke.

Madrid 3. februarja. Kraljica Amalija, ki se je pri atentatu junaško držala, je dobila hud živčni napad ter leži skoraj nezavestna.

Lizbona 3. februarja. Kralj Manuel je potrdil diktatoru ministra Franka. Govori se, da revoltirata dva polka vojaštva.

London 3. februarja. „Central News“ poroča, da so revolucionarji poskusili v soboto napasti stanovanje diktatorja Franka. Vnel se je ljut in krvav boj. Napadalcu so bili pregnani.

Madrid 3. februarja. List „El Mundo“ poroča, da je bila v Oportu proklamirana republika.

Madrid 3. febr. Diktator Franko se je obrnil brzojavno na špansko vlado, naj bi z oboroženo silo intervenirala, če bi se proglasila republika.

London 3. februarja. Angleško brodovje v Vigo je dobilo ukaz, da se takoj odpelje v Lizbono.

Dunaj 3. februarja. Portugalsko poslanstvo naznanja, da je policija že pred osmimi dnevi zvedela za zaroto, in da so zarotniki bili preskrbljeni z vojaškimi puškami in bombami. Policija pa je bila skrajno zanikrna, ker je celo stvar smatrala za šalo.

Pariz, 3. februarja. Oficijszna „Agence Havas“ je, kakor se je zdaj konstatiralo, že 26. januarja poročala, da je pripravljen atentat na kralja za tisti dan, ko pride v Lizbono. „Matin“ javlja, da je lizbonska policija v petek brzojavila dvornemu maršalu, naj se kraljevska rodbina nikar ne vrne v Lizbono, ker je name-ran atentat. Dvorni maršal pa ni kralju nič povedal o tem poročilu in ga pustil z rodbino oditi v Lizbono, kakor pravi vsled tega, ker je bila kraljevska rodbina že več tednov v neprestanem smrtnem strahu in se je bal, da bi kraljica obolela.

Dunaj, 3. februarja. Pri portugalskem poslanstvu so kondolirali razni nadvojvodi in nadvojvodinje, baron Ahrenthal, grof Paar v cesarjevem imenu itd. Cesar pride danes posebej še osebno kondolirati.

Lizbona 3. februarja. Kralj Emanuel II. je izdal proklamacijo na narod, v kateri pravi, da mu trepeče srce kot sinu in bratu nad groznim, v zgodovini človeštva nezasišanim atentatom. Nadalje obeta, da posveti vse svoje mišljenje in delovanje blagru domovine, prisega visoko čislati in varovati katoliško vero, ustavo in kraljevino, a sedanje ministristvo obdrži.

Macžari in kraljevo umorstvo na Portugalskem.

Budimpešta, 3. februarja. Več poslancev je predlagalo pismeno predsedniku državnega zbora, Navayju, naj bi govoril v parlamentu posmrtno umorjenemu portugalskemu kralju. Navay je odgovoril, da nasprotuje madžarskemu duhu, se na ta način spominjati vladarja, ki je poteptal ustavo in ljudske pravice. Posmrtnica je res izostala.

Oficirske plače.

Dunaj, 3. februarja. Vojni odsek avstrijske delegacije je imel danes posvetovanje zaradi zvišanja častniških plač ter sklenil, da ne pride v tej stvari za sedaj s posebnim predlogom pred delegacije, temuč predloži le tozadevno resolucijo.

Zvišanje častniških plač.

Dunaj, 3. februarja. Vojni odsek avstrijske delegacije je imel danes sejo do 1. ure popoldne. Sklenilo se je, da se resolucija zaradi zvišanja častniških plač ne stavi pri ordinariju, temuč šele pri ekstraordinariju.

Šin na vodo, topli sečno kisline.

VITA
Priznani naravoslovni učbenik, ki vsebuje vse potrebne podatke o človeku, naravi, zdravju, higieni, etiki, ekonomiji, zgodovini in literaturi. — Napredni povod, Ljubljani pri M. H. K. Knj. 1908. 224—

27. januarja sem na tem mestu izjavil, da je stavek: „Mi tako dijake vsigajmo“ v „Slovenec“ poročilo z dne 25. jan. nesramno lažagan. 1. februarja trdi „Slovenec“, da nisem ovrget s to izjavo smisla navedenega stavka. Ker pa ni na volilnem shodu v Radolfovem sploh nihče govoril o dijakih, je priobčil torej „Slovenec“ o meni drugič zlobno laž. Radolfovo, 2. februarja 1908. **Jožef Reisner** c. kr. profesor.

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaji.

I. Wipplingerstrasse št. 30.

V IV. četrtletju 1907 je bilo vloženih 497 zavarovalnih ponudb z zavarovalno vsoto okroglo K 5.115.000, izmed katerih je bilo izdanih 4658 police za zavarovalno vsoto K 4.432.000.

Od pričetka leta je bilo 29.278 zavarovalnih ponudb s kapitalom K 28.574.000 v obravnavi. Police se je izgotovilo od 1. januarja t. l. naprej v znesku nad 19.180.000.

V IV. četrtletju 1907 zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor tudi kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.491.000. — Zapadla plačila pa K 757.000.

Za dobo vsega leta 1907 se je izplačalo na premijah, pristojbinah in obrestih dohodkih 5.897.000 K, na zapadlih izplačilih 2.554.000 K. Od obstanke zavoda se je izplačalo K 63.676.000.

Police „Janusa“ so po petletnem obdobju neizpodbitne. Po petletnem obdobju izplača zavod tudi za slučaj samoumora, dvojnega ali pijanstva. Nudi tudi brezplačno vojno zavarovanje, in plača zapadli zavarovatelj, to je brez odloga in brez provizije.

Nadaljna pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema.

Filijalka „Janusa“ za Štajersko, Koroško in Kranjsko.

v Gradcu, Neuhofgasse 47, Janushof.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dne, borze 3. februarja 1908.

procentni papir.	Denar	Blago
100% majska renta	17 85	98 05
100% srebrna renta	99 90	100 90
100% avstr. krona renta	97 80	98 —
100% zlata	16 70	116 30
100% ogrska krona renta	94 45	94 65
100% zlata	112 65	112 85
100% posojilo dež. Kranjske	97 90	99 90
100% posojilo mesta Spiljet	100 60	101 60
100% Zadar	99 8	100 86
100% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99 20	100 20
100% češka dež. banka k. o.	97 50	98 50
100% zast. pisma gal. dež.	99 —	99 10
100% hipotekne banke	99 —	99 10
100% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	103 15	104 15
100% zast. pisma innerst. hranilnice	97 50	98 50
100% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	98 —	99 —
100% z. pis. ogr. hip. ban.	9 —	10 —
100% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	98 50	99 10
100% obl. češke ind. banke	99 50	100 50
100% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	—
100% prior. doljenških kup.	98 75	99 75
100% prior. juž. žel. kup. 1/2%	300 10	312 10
100% avstr. pos. za žel. p. o.	99 —	—

Srečke.	—	—
od 1. 1860%	563 —	677 —
od 1. 1864	51 35	155 35
tziske	281 —	287 —
zem. kred. I. emisije	277 50	288 50
II.	262 —	258 —
ogrške hip. banke	104 75	110 75
srbske a frs. 100 —	88 25	189 25
turške	22 5	24 75
Basilika srečke	466 —	466 —
Kreditne	98 —	217 —
Domoske	100 —	1 6 —
Krakovske	68 —	72 —
Ljubljanske	50 25	54 25
Avstr. rdeč. križa	10 50	31 50
Ogr.	66 —	97 50
Rudolfove	110 —	104 —
Salcburške	608 —	5 8 —
Dunajske kom.	—	—

Dejnice.	—	—
južne železnice	43 50	141 50
Državne železnice	677 25	678 25
Avstr.-ogrške bančne deln.	1773 —	1783 —
Avstr. kreditne banke	45 50	64 50
Ogrske	417 —	421 —
Zivnostenske	238 50	240 50
Premogokop v Mostu (Brux)	744 —	748 —
Alpske montan	614 25	615 25
Praške žel. ind. dr.	460 —	2470 —
Rima-Murányi	637 —	588 —
Trboveljske prem. družbe	279 —	283 —
Avstr. orožne tovr. družbe	519 —	521 —
Češke sladkorne družbe	42 —	48 —

Valuta.	—	—
C. kr. cekin	11 55	11 39
20 franki	19 12	19 14
20 marke	25 48	25 54
Soverignus	24 04	24 08
Marke	117 45	117 55
Latid bankovci	96 70	96 90
Subij	2 51	2 52
Belarij	484 —	5 —

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 3. februarja 1908

Termin.	—	—
Pšenica na april	50 kg K 11 55	—
Pšenica na oktober	50 kg K 10 31	—
Ja	50 kg K 9 74	—
Ri na oktober	50 kg K 8 80	—
Koruz na maj 1908	50 kg K 6 70	—
Oves na april	50 kg K 7 80	—
Effektiv.	—	—
6 via. ceneje.	—	—

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 100. Srednji uradni tlak 759.9 mm

Čas opazovanja	Stanje v zraku	Temperatura v zraku	Temperatura na tleh	Relativna vlažnost	Vetrovi	Nepo.
1. 9. sv. 727.9	10. hladno	oblačno	—	—	—	—
2. 7. sv. 729.3	0.9. ar. vzhod	oblačno	—	—	—	—
3. 9. sv. 729.8	1.2. ar. vzhod	oblačno	—	—	—	—
4. 9. sv. 729.0	0.0. ar. vzhod	oblačno	—	—	—	—
5. 2. sv. 730.5	1.9. slab jug	oblačno	—	—	—	—
6. 3. sv. 731.7	0.4. ar. vzhod	oblačno	—	—	—	—

Srednja področna temperatura v zraku: —2.4° mm in 0.1° mm. norm.: —1.6° mm in 0.1° mm. adavina v 24 urah 2.7° mm in 0.1° mm.

St. rejši

graščinski oskrbnik

akademsko izobražen, z izvrstnimi priporočili, tudi spreten gozdar, (žena je vajena tudi kmetijskega gospodinjstva), išče zaradi prodaje zaupnega mesta na deželi. Plača postranska stvar.

Dopisi na naslov: Kovač, Ragwitz, pošta Gradec na Štajerskem.

Vsa 314-3

oprava za trafiko

se takoj prodaja v trafiki v Še-lenturgovih ulicah št. 6

Stanovanje

s 4 sobami, kuhinjo in pritliklami se odda za majnik v Slomikovih ulicah 12. Vpraša se v II. nadstropju ravno tam.

Stanovanje

v II. nadstr. obstoječe iz treh sob, kuhinje, bramea in pritliklin ter nekaj vrta, se takoj odda mirni stranki za skupno letno ceno 572 K.

Vpraša se na Realjevi cesti 24.

Št. 30 Pr.

Razglas.

V smislu § 24 dek. zakona z dne 5. novembra 1898 (dek. zak. št. 40) se javno naznanja, da je

imenik volilcev za deželnozborske volitve dveh poslancev

za deželno stolno mesto Ljubljano, ki se imajo valed razpisati c. kr. deželne predsedstva za Kranjsko z dne 31. decembra 1907 št. 6877/Pr. vrati dne 28. februarja t. l., že sestavljen in da je od ponedeljka, dne 3. februarja t. l. počen in v mestni posvetovalnici razgrnen od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne vsakomur na vpogled ter da smejo od tega dne skozi osem dni, tedaj do 10. februarja t. l. zoper ta imenik tisti, ki imajo pravico voliti v tej volilni skupini, tukaj vlagati ugovore o tem, da so se v volilni imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice ali da so se iz njega izpustile take osebe, ki imajo pravico voliti.

Volitev se bode vršila v veliki dvorani „Mestnega doma“ v dveh oddelkih in sicer za volilce z začetno črko A—L v I. oddelku, h kateremu je dohod iz Strelških ulic, za volilce z začetno črko M—Ž pa v II. oddelku, h kateremu je dohod od strani ob mestni ledenici.

Čas volitev bide označen na volilnih izkaznicah, ki se volilcem pravočasno dostavi.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 1. februarja 1908.

Somatose

(mesna beljakovina)

1087-10

je najodličnejše

hranilno in krepilno sredstvo

za vse pri prehrani zaostale osebe, za slabotne otroke, bolne na želodcu, prebolele, malokrvne, bledične,

na živcih bolne ita.

Dobiva se po lekarnah in drogerijah.

stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklami se odda za mesec februar. Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Št. 134/08

807 4

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo

občinskega redarja

v občini Komen, ki je zajedno tudi občinski obhodalnik. Plača po dogovoru. Prošnje je vložiti in županstvo do včetrčega 9. februarja 1908.

Županstvo občine Komen,

dne 27. januarja 1908.

Zupan: L. Volčič, l. r.

426

Vabilo

na

domačo plesno veselico

ki bo

v torek, dne 4. februarja

v steklenem salonu

hotela Lloyd.

Sodeluje Društvena godba.

Vstopnina za osebo 1 K.

Karel Počivaunik.

401 2

Praktikant

ozir. praktikantinja (pripravno tudi za katerega pensionista) se sprejme takoj proti začetni mesečni plači.

Tudi se sprejme spretel

akviziterji.

Ponudbe pod „zavarovalnica 500“ na uprav. „Slov. Naroda“.

431-1

Prostor za trgovino

v večjem kraju na Kranjskem se da s 1. marcem v njem. Pripraven tudi za drug. obrt. Vprašanja pod „Trgovina 100“ poste rest. Ljubljana.

415-2

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon“

V Ljubljani 97-5

na Starem trgu št. 30

vsak torek, četrtek in nedeljo

uso noč odprta.

Na razpolago je največji ameriški biljard in elek.

o o trični klavir. o o

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-08 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

7-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.

7-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

7-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-25 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

7-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Bohod v Ljubljano juž. žel.:

6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenice.

6-50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenice.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Bohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-0 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

4190-4

Parna pralnica in likalnica

(z motornim obratom)

4190-4

C. J. Hamann v Ljubljani.

Po vse do srede vsakega tedna v moji trgovini za pranje in likanje oddano moško perilo se lahko pride v soboto istega tedna ali pa se pošlje venkaj.

Perilo se jako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.
